

Total No. of Printed Pages—8

1 SEM FYUGP GECECO1

2023

(December)

ECONOMICS

(Generic Elective Course)

Paper : GECECO1

(**Economic History of India**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer of the following :

- (a) _____ চনত হোৱা প্লাছি যুদ্ধই ভাৰতত ব্ৰিটিছ সাম্ৰাজ্যৰ
ভেটি স্থাপন কৰিছিল।

The foundation of British empire in
India was laid by the Battle of Plassey,
fought in

(i) ১৭৫৮

1758

(iii) ১৭৫৭

1757

~~(ii) ১৫৭৫~~

~~1575~~

(iv) ১৫৭৭

1577

(2)

(b) স্বাধীনতাৰ প্ৰাকক্ষণত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ প্ৰকৃতি আছিল
Nature of Indian economy on the eve of
independence was

- (i) অনুন্নত
underdeveloped
- (ii) পিছপৰা
backward
- (iii) স্থবিৰ
stagnant
- (iv) ওপৰৰ সকলোবোৰ
All of the above

(c) ব্ৰিটিছ শাসনৰ সময়ছোৱাত কৃষি খণ্ডত স্থবিৰতাৰ মূল
কাৰণ কোনটো আছিল ?

Which of the following was the main
reason for stagnation in the agricultural
sector during the British rule?

- (i) প্ৰযুক্তিগত মন্থৰতা
Technological deceleration
- (ii) জলসিঞ্চনৰ সুবিধাৰ সমস্যা
Problems of irrigation facilities
- (iii) ভূমি বন্দৰস্তি ব্যৱস্থা
Land settlement systems
- (iv) শিল্পবিহীনকৰণ
Deindustrialization

- (d) ব্ৰিটিছ সামগ্ৰীৰ বজাৰৰ আকাৰ উন্নত কৰিবলৈ ব্ৰিটিছৰাজে কোনটো খণ্ডৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰিছিল ?

Which sector was expanded by the Britishraj to improve the market size for the goods of the British?

(i) বায়ুপথ

Airways

(ii) ৰেলপথ

Railways

(iii) পদপথ

Roadways

(iv) ওপৰৰ সকলোবোৰ

All of the above

- (e) ব্ৰিটিছৰাজৰ সময়ত ভাৰতত প্ৰথম চৰকাৰী লোকপিয়ল কোন চনত হৈছিল ?

In which year does the first official census in India take place during the Britishraj?

(i) ১৮৬০

1860

(ii) ১৮৮৫

1885

(iii) ১৮৮১

1881

(iv) ১৯৮১

1981

(Turn Over)

- (f) স্বাধীনতাৰ পূৰ্বে ভাৰতৰ জাতীয় আয় কোনে গণনা কৰিছিল ?

Who calculated the national income of India before Independence?

- (i) সুৰেন্দ্ৰনাথ বেনাৰ্জী

Surendranath Banerjee

- (ii) জৱাহৰলাল নেহেৰু

Jawaharlal Nehru

- (iii) মহাত্মা গান্ধী

Mahatma Gandhi

- (iv) দাদাভাই নওৰোজী

Dadabhai Naoroji

- (g) তলৰ কোনটো স্বাধীনতাৰ পূৰ্বে ভাৰতীয় জনগাঁথনিগত প্ৰফাইলৰ বৈশিষ্ট্য নহয় ?

Which of the following was not the feature of Indian demographic profile on the eve of independence?

- (i) মৃত্যুৰ হাৰ কম আছিল

Death rate was low

- (ii) জন্মৰ হাৰ বেছি আছিল

Birth rate was high

- (iii) কম আয়ুস

Low life expectancy

- (iv) শিশুৰ মৃত্যুৰ হাৰ অধিক

High infant mortality rate

- (h) শিল্পমুক্তকৰণে তলত উল্লেখ কৰা কোনটো ভাৰতীয় উদ্যোগৰ ক্ষেত্ৰত ডাঙৰ বিপৰ্যয়ৰ সৃষ্টি কৰিছিল ?

De-industrialization had a major setback to which of the following Indian industries in particular?

(i) কয়লা

Coal

(ii) হস্তশিল্প

Handicrafts

(iii) লোহা আৰু তীখা

Iron and steel

(iv) কপাহী বস্ত্ৰ

Cotton textile

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) :

4×4=16

Write short notes on any *four* of the following (**within 150 words** each) :

(a) বানাডেৰ অৰ্থনৈতিক ধাৰণা

Economic ideas of Ranade

(b) স্বাধীনতাৰ পূৰ্বৰ পৰিৱৰ্তিত বৃত্তিগত গাঁথনি

Changing occupational structure in the pre-Independence era

(c) ব্ৰিটিছ শাসনৰ ভূমিৰ বন্দৱস্তি প্ৰথা

Land tenure system in British rule

(d) গ্ৰামীণ ঋণগ্ৰহণতাৰ সমস্যা

Problem of rural indebtedness

(e) ঔদ্যোগীকৰণৰ প্ৰকৃতি

Nature of industrialization

3. ঔপনিবেশিক শাসনৰ সময়ত ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক গাঁথনি আৰু
নীতিৰ আভাস দিয়া। 11

Give an overview of economic structure and
policies of India during colonial rule.

অথবা / Or

এম. কে. গান্ধীৰ অৰ্থনৈতিক ধাৰণাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা আৰু
বৰ্তমানৰ প্ৰেক্ষাপটত ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা পৰীক্ষা কৰা। 11

Explain the economic ideas of M. K. Gandhi
and examine their relevance in the present-
day context.

4. স্বাধীনতাৰ পূৰ্বৰ যুগত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ জনগাঁথনিগত
বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 12

Explain the demographic features of Indian
economy in the pre-Independence era.

অথবা / Or

ঔপনিবেশিক শাসনৰ সময়ত কৃষি গাঁথনি কি আছিল? ব্ৰিটিছ
শাসনৰ সময়ত ভাৰতীয় কৃষিৰ বাণিজ্যীকৰণৰ কাৰণ আৰু
পৰিণাম ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12

What was the agrarian structure during the
colonial rule? Explain the causes and
consequences of commercialization of Indian
agriculture during the British rule.

(Continued)

5. ঊনবিংশ শতিকাৰ মাজভাগত ভাৰতৰ ঔদ্যোগিক বিকাশৰ অৱস্থাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

11

Explain the state of industrial development in mid-nineteenth century of India.

অথবা / Or

- ব্ৰিটিছ শাসনকালত ভাৰতৰ বৃহৎ উদ্যোগসমূহৰ ঔদ্যোগিক অনগ্ৰসৰতাৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

11

Explain the causes of industrial backwardness of India's major industries under the British rule.

6. ঔপনিৱেশিক শাসনৰ সময়ত পৰিবহণ উন্নয়ন আৰু ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত ইয়াৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

11

Discuss the transportation development and its impact on Indian economy during colonial rule.

অথবা / Or

- ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত ব্ৰিটিছৰ সাম্ৰাজ্যবাদী অগ্ৰাধিকাৰৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

11

Explain the impacts of imperial priorities of British on Indian economy.

7. স্বাধীনতাৰ পূৰ্বত ভাৰতত চৰকাৰী ঋণৰ স্বৰূপ আৰু বৃদ্ধিৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

11

Explain the nature and growth of public debt in India during the pre-Independence era.

অথবা / Or

ব্রিটিছ শাসনৰ অধীনত ভাৰতৰ পৰা হোৱা অৰ্থনৈতিক নিষ্কাশনৰ
ৰূপ, পৰিসৰ আৰু পৰিণতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

11

Discuss about the form, extent and
consequence of economic drain from India
under the British rule.

***